

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : دین و زندگی (۳)	رشته : ریاضی - تجربی - کار دانش	ساعت شروع : ۱۶ به افق تهران	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
پایه : دوازدهم		تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۱۰/۰۱	
دانش آموزان روزانه، راه دور و داوطلبان آزاد خارج از کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

الف (آیات و احادیث :		
۱	با دقت در آیه شریفه « ان الله ربی و ربکم فاعبدوه هذا صراط مستقیم » به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) چرا تنها خداوند را باید عبادت کرد؟ ب) منظور از صراط مستقیم چیست؟	۱
۰/۵	آیه شریفه « وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ » بیانگر کدام سنت الهی است؟	۰/۵
۰/۵	موضوع حدیث حضرت علی (ع) « يا مَعْشَرَ التَّجَارِ، اَلْفِقْهُ ، ثُمَّ الْمَتْجَرُ » را بنویسید.	۰/۵
۰/۵	با توجه به آیه «... مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ» دو اصل اساسی و اعتقادی که دو معیار تمدن اسلامی نیز هستند را نام ببرید.	۰/۵
ب) درستی و نادرستی عبارات های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید :		
۰/۵	شیطان خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مؤمنان با اخلاص را دارد.	۰/۵
۰/۵	دوره پیری، دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست.	۰/۵
۰/۵	یکی از ویژگی های فرهنگ علمی دوره اسلامی منحصر بودن تحصیل علم به طبقه یا قشر خاص بود.	۰/۵
۰/۵	پیشرفت علمی پایه های استقلال یک ملت را تقویت می کند و مانع تسلط بیگانگان می شود.	۰/۵
ج) جای خالی عبارات های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.		
۰/۵	اگر کسی معتقد باشد که این جهان دارای چند مبدأ و سرچشمه می باشد گرفتار شرک در شده است.	۰/۵
۰/۵	مخلوقات جهان از آن جهت که به حکم و اراده الهی ایجاد می شوند به وابسته اند.	۰/۵
۰/۵	مهم ترین راه اصلاح جامعه از بیماری های اجتماعی همچون رباخواری، انجام وظیفه است.	۰/۵
۰/۵	گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند..... انسان هاو تحوّل بنیادین در شیوه زندگی بود.	۰/۵
د) به سؤالات زیر ، پاسخ کوتاه بدهید .		
۰/۵	سنت الهی حاکم بر زندگی معاندان و غرق شدگان در گناه چه نام دارد؟	۰/۵
۰/۵	ایجاد بدبینی در دیگران نسبت به دین چه نوع حقی را ضایع می کند؟	۰/۵
۰/۵	اولین آیاتی که بر رسول خدا (ص) نازل شد و آغازگر رسالت وی بود ، درباره چه بود؟	۰/۵
۰/۵	زمینه های پیدایش تمدن جدید را فقط نام ببرید.	۰/۵
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : دین و زندگی (۳)	رشته : ریاضی - تجربی - کار دانش	ساعت شروع : ۱۶ به افق تهران	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
پایه : دوازدهم		تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۱۰/۰۱	
دانش آموزان روزانه، راه دور و داوطلبان آزاد خارج از کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

	(ه) هر یک از اصطلاحات زیر را تعریف کنید.													
۱۷	(الف) حسن فاعلی و حسن فعلی (ب) پیرایش یا تخلیه	۱												
	(و) کشف ارتباط :													
۱۸	هر یک از عبارتهای سمت راست جدول با کدام یک از عبارتهای سمت چپ جدول ارتباط دارد ؟	۱												
	<table border="1"> <tr> <td>سمت راست</td> <td>سمت چپ (یک مورد اضافی است)</td> </tr> <tr> <td>الف) مصرف زدگی</td> <td>۱) از آثار منفی حوزه علم در تمدن جدید</td> </tr> <tr> <td>ب) مشارکت مردم در تشکیل حکومت</td> <td>۲) از آثار مثبت حوزه علم در تمدن جدید</td> </tr> <tr> <td>ج) فروپاشی نهاد خانواده</td> <td>۳) از آثار منفی عدل و قسط در تمدن جدید</td> </tr> <tr> <td>د) ظهور ظلم فراگیر و پدیده استعمار</td> <td>۴) از آثار مثبت عدل و قسط در تمدن جدید</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۵) از آثار منفی حوزه خانواده در تمدن جدید</td> </tr> </table>	سمت راست	سمت چپ (یک مورد اضافی است)	الف) مصرف زدگی	۱) از آثار منفی حوزه علم در تمدن جدید	ب) مشارکت مردم در تشکیل حکومت	۲) از آثار مثبت حوزه علم در تمدن جدید	ج) فروپاشی نهاد خانواده	۳) از آثار منفی عدل و قسط در تمدن جدید	د) ظهور ظلم فراگیر و پدیده استعمار	۴) از آثار مثبت عدل و قسط در تمدن جدید		۵) از آثار منفی حوزه خانواده در تمدن جدید	
سمت راست	سمت چپ (یک مورد اضافی است)													
الف) مصرف زدگی	۱) از آثار منفی حوزه علم در تمدن جدید													
ب) مشارکت مردم در تشکیل حکومت	۲) از آثار مثبت حوزه علم در تمدن جدید													
ج) فروپاشی نهاد خانواده	۳) از آثار منفی عدل و قسط در تمدن جدید													
د) ظهور ظلم فراگیر و پدیده استعمار	۴) از آثار مثبت عدل و قسط در تمدن جدید													
	۵) از آثار منفی حوزه خانواده در تمدن جدید													
	(ز) احکام :													
۱۹	حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید: (حلال و جایز - واجب - حرام - مستحب - واجب کفایی) الف) استفاده و بهره بردن از وسایل رسانه‌ای و ارتباطی بومی و داخلی ب) هرگونه استفاده و بهره برداری و تکثیر یک اثر بدون اجازه پدید آورنده آن ج) فراهم کردن امکانات ورزشی که برای دور شدن افراد جامعه از فساد ، ضروری باشد د) استفاده از ابزارها و آلات موسیقی برای اجرای سرودها و برنامه‌های فرهنگی مفید	۲												
	(ح) به هر یک از سؤال‌های زیر ، پاسخ کامل و تشریحی بدهید .													
۲۰	آیا می‌توان به ذات خدا پی برد و چیستی او را مشخص کرد؟ توضیح دهید.	۱												
۲۱	آیا اعتقاد به توحید در ربوبیت به معنای سلب قدرت تدبیر از انسان است؟ توضیح دهید.	۱												
۲۲	چگونه می‌توان هم به قضا و اراده الهی معتقد بود و هم انسان را موجودی مختار دانست؟	۱												
۲۳	«تسویف» چیست؟ معنا و مفهوم آن را شرح دهید.	۱/۵												
۲۴	چرا انسان <u>نباید</u> فهم خود از حکمت احکام الهی را ، مبنای تصمیم‌گیری قرار دهد؟	۱												
۲۵	موقعیت زن در عصر جاهلیت پیش از اسلام را با دوره تمدن اسلامی مقایسه کنید.	۱												
۲۶	چگونه تمدن جدید در حوزه علم ، سبب نابودی طبیعت شده است؟	۱												
۲۰	موفق باشید													

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: دین و زندگی ۳	رشته: ریاضی - تجربی - کار دانش	ساعت شروع: ۱۶ به افق تهران
پایه: دوازدهم	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۰۱	
دانش‌آموزان روزانه، راه دور و داوطلبان آزاد خارج از کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره

۲/۵	الف (آیات و احادیث:		
	۱- الف) زیرا خداوند تنها رب و پروردگار عالمیان است که تدبیر جهان به دست اوست ۰/۵		
	ب) بندگی و عبودیت خداوند ۰/۵	درس ۳ ص ۳۲	
	۲- سنت توفیق الهی (امداد خاص) ۰/۵	درس ۶ ص ۶۷	
	۳- اهمیت آشنایی با احکام تجارت قبل از ورود به عرصه کار و تجارت ۰/۵	درس ۸ ص ۱۰۵	
	۴- توحید ۰/۲۵ - معاد ۰/۲۵	درس ۹ ص ۱۱۱	
۲	ب) درستی و نادرستی: (هر مورد ۰/۵)		
	۵- غ	درس ۴ ص ۴۷	۶- ص
	۷- غ	درس ۹ ص ۱۱۹	۸- ص
۲	ج) تکمیل جای خالی: (هر مورد ۰/۵)		
	۹- شرک در خالقیت	درس ۲ ص ۲۱	۱۰- قضای الهی
	۱۱- امر به معروف و نهی از منکر	درس ۷ ص ۹۰	۱۲- تغییر در نگرش
۲	د) پاسخ کوتاه: (هر مورد ۰/۵)		
	۱۳- املاء و استدراج	درس ۶ ص ۷۴	۱۴- حق مردم (حقوق معنوی مردم)
	۱۵- دانش و آموختن	درس ۹ ص ۱۱۶	
	۱۶- کلیسا و تعالیم تحریف شده / بهره‌گیری از تجربیات سایر تمدن‌ها		درس ۱۰ ص ۱۲۹
۱	هـ) تعریف اصطلاحات: (هر مورد ۰/۵)		
	۱۷- الف) حسن فاعلی بدین معنا است که انجام‌دهنده کار، دارای نیت الهی باشد و حسن فعلی آن است که کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود.		درس ۴ ص ۴۵
	ب) توبه گناهان را از قلب خارج می‌کند و آن را شست‌وشو می‌دهد به همین جهت این عمل را پیرایش یا تخلیه می‌گویند.		درس ۷ ص ۸۴
۱	و) کشف ارتباط: (هر مورد ۰/۲۵)		
	۱۸- الف) ۱	درس ۱۰ ص ۱۳۲	ب) ۴
	ج) ۵	درس ۱۰ ص ۱۳۷	د) ۳
۲	ز) احکام: (هر مورد ۰/۵)		
	۱۹- الف) واجب	درس ۸ ص ۱۰۳	ب) حرام
	ج) واجب کفایی	درس ۸ ص ۱۰۵	د) حلال و جایز
			درس ۸ ص ۱۰۴
			درس ۸ ص ۱۰۳
	ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم		

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : دین و زندگی ۳	رشته : ریاضی - تجربی - کار دانش	ساعت شروع : ۱۶ به افق تهران
پایه : دوازدهم	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۱۰/۰۱	
دانش‌آموزان روزانه ، راه دور و داوطلبان آزاد خارج از کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره

ح) پاسخ کامل و تشریحی :

۱	۲۰- خیر ، لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است. در واقع، ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم. ۰/۵ خداوند حقیقتی نامحدود دارد؛ در نتیجه، ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید. ۰/۵ درس ۱ ص ۱۲	
۱	۲۱- خیر ، توحید در ربوبیت بدان معنا نیست که موجودات، به خصوص انسان، نقشی در پرورش و تدبیر سایر مخلوقات ندارند ؛ باغبانی که زحمت می کشد و به پرورش درختان اقدام می کند ، رشد این درختان نتیجه تدبیر اوست. ۰/۵ بلکه، توحید در ربوبیت بدین معناست که این باغبان و تدبیرش همه از آن خدا و تحت تدبیر او هستند. ۰/۵ درس ۲ ص ۲۰	
۱	۲۲- وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست. به عبارت دیگر، خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. ۰/۵ در فعل اختیاری، تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده ایم، آن کار انجام نمی گیرد؛ در عین حال، وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می زند همگی وابسته به اراده خداوند است؛ یعنی اراده انسان در طول اراده خداست و با آن منافات ندارد. ۰/۵ درس ۵ ص ۶۰ و ۶۱	
۱/۵	۲۳- «تسویف» از ریشه «سوف» و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. ۰/۵ به عبارت دیگر، فرد گنهگار دائماً به خود می گوید «به زودی توبه می کنم.» و این گفته را آنقدر تکرار می کند، تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می شود. ۰/۵ این حيله شیطان، بیشتر برای گمراه کردن جوانان به کار می رود. به او می گوید تو هنوز جوانی و فرصت توبه داری، بالاخره در آینده می توانی توبه کنی. اما این یک دام است و سبب عادت جوان به گناه می شود، به طوری که ممکن است ترک گناه برایش سخت گردد. ۰/۵ درس ۷ ص ۸۷	
۱	۲۴- هر دستور خداوند، دلایل خاص خود را دارد که «حکمت» آن حکم و دستور نامیده می شود. گاهی ما حکمت برخی از دستورات خداوند را می دانیم و گاه از آنها مطلع نیستیم. گاهی هم از علوم مختلف کمک می گیریم تا حکمت آن را به دست بیاوریم. این یک تلاش خوب و ارزشمند است. ۰/۵ اما باید توجه داشته باشیم که آنچه ما کشف می کنیم، در برابر علم بی نهایت الهی که وضع کننده این احکام است بسیار ناچیز است؛ بنابراین نباید چنین بیندازیم که با فهمیدن یکی از حکمت های یک دستور الهی به همه حکمت های آن پی برده ایم و این فهم را مبنای تصمیم گیری قرار دهیم. ۰/۵ درس ۸ ص ۹۸	
۱	۲۵- در عصر جاهلیت، زن همچون کالا تلقی می شد و از کمترین حقوق فردی و اجتماعی، حتی حق مالکیت برخوردار نبود. تولد دختر در خانواده سرافکندهی آن خانواده را به دنبال داشت. ۰/۵ اما رسول خدا (ص) با گفتار و رفتار خویش انقلابی عظیم در جایگاه خانواده و زن پدید آورد به طوری که در تمدن اسلامی زن حق مالکیت و کار داشت و دسترنج آنها به خودشان تعلق داشت و تحصیل برای آنان آزاد بود. ۰/۵ درس ۹ ص ۱۱۴	
۱	۲۶- افزایش توان علمی بشر و دستیابی وی به ابزارهای نوین، توانایی وی برای بهره برداری از منابع طبیعی را به سرعت افزایش داد و به تخریب ساختار طبیعی محیط زیست انجامید. ۰/۵ منابع معدنی که نتیجه میلیون ها سال فعالیت موجودات بوده، رو به پایان گذاشته، محیط دریاها و اقیانوس ها آلوده شده، تعادل ترکیبی گازهای جوی بر هم خورده، بسیاری از جنگل ها از بین رفته و ده ها بحران زیست محیطی برای انسان به وجود آمده است. ۰/۵ درس ۱۰ ص ۱۳۲	
۲۰	همکاران و مصححان گرامی ! در پناه خداوند ، شاد و سلامت باشید .	